

а старозаветни празник - Педесетница сада добија пунину Силаском Духа Светога како прорекоче многи боговидни пророци. Зато је то истовремено и дан установљења Цркве Божије, јер Христови следбеници и данас добијају Благодат Светога Духа, спремни и сазрели да следе пут Христов - који није пут лагодног и мирног живота него пут страдања и васкрсења, пут вере у царство небеско.

Не заборављајмо да сви ми носимо Светодуховски печат-Печат Дара Духа Светога- који нам сам Христос утискује посредством епископа и њихових свептеника, а који нам црква дели у светој тајни миропомазања која следи сваком чину крштења.

Као и свети апостоли и за њима сви свети хришћански оци, браћа и сестре, и ми смо ти који се овога дана радујемо надземаљски, надприродно. Радујемо се у Господу нашем који нас зове да са нама подели љубав вечнога живота.

Прославом Духова, које славимо 7 дана, када Црква разрешава пост у среду и петак, и закључно са 1. Недељом по Духовима затварамо богослужбени поредак под називом Цветни триод у коме су обликоване службе од Васкрса до Духова а који је наставак Посног триода. Од 1. Недеље по Духовима почиње коришћење новог богослужбеног поретка под називом **"недеље по духовима"** који се користи све до преласка на Посни триод. Посни и Цветни триод и Подуховске недеље су основа богослужбене године и одражавају логику Христове проповеди, Његовог страдања и Крсне Жртве, славног Васкрсења Његовог, Вознесења Његовог и Силаска Светога Духа на апостоле када започиње мисија цркве - проповед Христовог Јеванђеља свим народима. Унутар овога циклуса прослављамо све догађаје од Благовести до Преображења, Богородичине и светитељске празнике.

НЕДЕЉА 8. ПО ПАСХИ-НЕДЕЉА ПЕДЕСЕТНИЦЕ 3. јун/21. мај

Глас 7. На Јутрењу Јев. Јн. зч. 65 (20,19-23). На Лит. ол. 3. (Дал. 2,1-11) и 49. (Дал. 26,1-5; 12-20; Јев. Јн. зч. 27. (7,37-52 и 8,1-2) и Јн. зч. 35. (10,1-9).

ТРОПАР ДУХОВА, глас 8.

Благословен јеси Христџе Боже наш,
показавши Агосцоле премоудрим лобцима,
пославши им Духа Свештог,
и помоћу њих си заборио васељену,
Човекољубче слава ти!

Благословен јеси Христџе Боже наш,
иже премудри лобци јављесј,
низпослав им Духа Свџатаго,
и тјемн уловљесј всељенују,
человџекољубче, слава тебе!

У овај дан Црква торжествено (узвишено) празнује Силасак Светога Духа на Апостоле, који се догодио на старозаветни празник Педесетнице. У Старом Завету, педесетог дана после Пасхе слављен је празник Седмица, јер је падао 7 седмица после Пасхе, и био је Празник почетка жетве пшенице. Тога дана Јеврејима је на Синају, преко Мојсеја, дат Закон Божији, и од тога дана почиње Старозаветна црква, те је посвећен и добијању Закона. После Вознесења Христовог, Апостоли су очекивали велики догађај који им је обећао Спаситељ, догађај Силаска Светога Духа, ради кога им је и заповедио да се не удаљују из Јерусалима.

На дан Педесетнице, Апостоли, Богородица и други верни били су окушљени у Горници дома у којој је Спаситељ одржао Тајну вечеру и **"наједанити би шум с неба, као кад губа буран вешар, и испуни цео дом у којем сеђаху; и јавише им се оињени језици, и седе по један на свакоја од њих. И испунише се сви Духом Свештим, и почеше џборити дружим језицима, као што им је Дух давао да јављају."** (ЦАП 224). Силаском Светога Духа, ушло је у душе Апостола свето усхићење побожности, и они испуњени љубављу према Богу, осетили су потребу да хвале Бога. С побожношћу, добили су и неизмерну снагу, и способност да проповедају Христа народима, јер им је силаском Светога Духа, постало јасно, и знано, све што им је Христос говорио, и почели су, разним језицима, хвалити Господа. У Јерусалиму беше тада много људи, јер према јеврејском Закону, сав мушки род био је дужан да се на празнике Пасхе и Педесетнице појави у Јерусалиму пред лицем Господа. Испуњен Светим Духом, апостол Петар је, са крова куће у којој су били, стао проповедати многобројном народу који

се ту окупио. Проповедао је о Исусу Христу као истинском Месији и Сину Божјем. Снага његове речи убедила је 3.000 људи који су одмах поверовали у Исуса Христа и крстили се. То је био почетак ширења Цркве Христове, која је требала да сабере у једно сва племена земаљска.

И тако, смутњом језика, Бог је у давна времена старог Вавилонског царства, разделио народе, а у овај дан, Он је раздљеним језицима, сјединио све народе у једну Цркву. Црквени оци повлаче паралелу између старозаветне Педесетнице, када је Јеврејима дат Закон и новозаветне Педесетнице, јер је у тај дан довршено оснивање Хришћанске цркве. У православној цркви, од старина а и данас је обичај да се храмови на дан Педесетнице украшавају травом, зеленилом и цвећем. То је, вероватно, зато што је у време давања Закона Мојсију око Сиона све било зелено, те су Јевреји на тај дан китили куће зеленилом, па је и Горница, где су били Апостоли, била окићена. Зелена боја, иначе, симболише благодат Светога Духа.

На јутрењи слушамо из васкрсног Јеванђеља по Јовану (20,19-23) о уласку Васкрслог Христа кроз затворена врата са васкрслим телом, које доби и нова својства као што је **"проходљивост"**; међу окушљене ученике. Господ им се обраћа речима: **"Мир вам"**, и обећава им да ће, на дан Педесетнице, примити Духа Светога како би могли да изврше службу предату од Њега: **"као што Отац посла мене, и ја шаљем вас"**, и да **"којима опростите грехе испраштају им се; којима задржите, задржани су"**. Ученике ово обећање испуни божанском свесилом, радошћу и миром.

О догађају силаска Духа Светога на Апостоле слушамо на литургији из Дела Апостолских (ДАП 2,1-11), а из Јеванђеља одломке у којима Христос, за времена проповедања-пре крсних страдања, позива оне који треба да приме Духа: **"Ко је жедан нека дође мени и пије. Који у мене верује, као што писмо рече, из утробе његове потећи ће воде живе"**. То бива када се човек испуни Богом, Духом Светим, Дух Свети још не беше дат зато што Исус још не беше прослављен. Али потекле су **"те реке воде живе"** на дан Свете Педесетнице из Светих Апостола, и непрестано од тада теку из свих Христових духоносаца: светитеља и праведника; теку из Тела Христовог-Цркве Христове. Јер се од дана Свете Педесетнице Дух Свети налази у Цркви, и даје из Цркве и Црквом онима који верују у Христа Спаса.

И овај празник, попут Рођења и Крштења Христовог, осим Попразништвима има и други дан празника, који је раван првом. Други дан празника, Духовски понедељак, посвећен је узрочнику и главном учеснику у догађају који се слави, Божанској личности Светога Духа. Узвишено празновање овог празника надмашује Сабор Пресвете Богородице (иза Божића) и Сабор Светога Претече Јована (иза Богојављења), као што се види из вечерње службе тога дана, која је јединствена у години, тесно је везана са богослужењем првог дана Педесетнице и служи се у недељу одмах после Свете литургије на дан празника. У нашем храму, који је том приликом посут свеже убраном травом, приклоњених колена и плетући венце, трократно читамо молитве за живе и почивше чланове сједињујући се у заједницу коју уједињује и утврђује Дух Свети.

СВЕТИ РАВНОАПОСТОЛНИ ЦАР КОНСТАНТИН ВЕЛИКИ И СВЕТА ХРИСТОЉУБИВА МАЈКА ЊЕГОВА ЦАРИЦА ЈЕЛЕНА

3. јун/21. мај

Константин је син римског цара Констанција и царице Јелене. Поред оца из ранијег брака, са Јеленом је имао само сина Константина. Пред прву од његове штри велике џобесе јавио му се, по дану, пресјајан крсти на небу сав окићен звездама и са највишом: **"Обим џобесту"**. Уздиљен, Цар је наредио да се искује велики крсти сличан обоме и да се носи џред војском. Силом крстија заборио је славне џобесте над бројно надмоћним хришћанством. Након џрбе битке издво је знаменити Милански едикт, 313. год, којим пресјаје џоњење хришћана. Израдио је дџбан траг на Босфору и назвао га Константинџољ, данашњи Цариград а турски Истаамбул. Оболео је од тубе и следећи речи св. Петра и Павла, који му се џказасху, џронађе ешскоја Силвестра, и овај га џоучи вери хришћанској, и вером џуба изчезе са његовог џела. Сазвао је прву васељенску Сабор да се разјасни смућење које је, међу хришћанцима изазвао Арије. Јерсе би осуђена а џрабославље џџврђено.

Царица Јелена ревноваше, узвишено, за хришћанство и на свом џиљу у Јерусалим би јој даровано да џронађе Часни крсти Госџоњи. Сазидала је на Голџош цркву Васкрсења. У својој 80. џодини, ова свешта жена џресџавила се Госџођу, 327 џодине. Цар Константин џнадрџбео је своју мајку 10 џодин а џокојо се у својој 65. џодини. Тело му се налази у Цариграду у цркви Свештих Аџосџола.